

BREV OM DEN MÄNSKLIGA SEXUALITETEN – FEMTE SÖNDAGEN I FASTAN 2023

Kära bröder och systrar,

De fyrtio dagarnas fasta påminner om de fyrtio dagar som Kristus fastade i öknen. Men det är inte allt. I frälsningshistorien markerar 40 dagarsperioder skeden i Guds frälsningshistoria intill denna dag. Det första ingripandet ägde rum i Noas dagar. Efter att ha sett förödelsen som människan åstadkommit,¹ lät Herren jorden undergå ett renande dop. "Regnet strömmade ner över jorden i fyrtio dagar och fyrtio nätter".² Resultatet var en ny början.

När Noa och hans släkt återvände till en jord som renats, slöt Gud sitt första förbund med allt kött. Han lovade att en flod aldrig mer skulle ödelägga jorden. Av mänskligheten krävde han rättfärdighet: att de skulle vörda Gud, stifta fred, vara trogna. Vi kallas att leva till välsignelse på jorden, till att glädja varandra. Vår potential är fantastisk så länge vi minns vilka vi är: "ty Gud gjorde människan till sin avbild".³ Vi kallas att förverkliga hans avbild genom de val som vi gör. För att bekräfta sitt förbund, satte Gud ett tecken i himlen: "min båge ställer jag bland molnen. Den skall vara tecknet för förbundet mellan mig och jorden... När bågen står bland molnen skall jag se den och tänka på det eviga förbundet mellan Gud och alla levande varelser av alla slag på jorden".⁴

Detta förbundstecken, regnbågen, påstås i vår tid vara symbolen för en rörelse som på en och samma gång är både politisk och kulturell. Vi erkänner allt som är ädelt i denna rörelses aspirationer. I den mån dessa talar om alla människors lika värde och

¹ 1 Mos 6:5.

² 1 Mos 7:12.

³ 1 Mos 9:6.

⁴ 1 Mos 9:13,16.

om deras längtan att bli sedda, delar vi dem. Kyrkan fördömer orättfärdig diskriminering av alla slag, även i fråga om kön och läggning. Vi har dock en annan mening när rörelsen för fram en syn på människans natur som tar bort personens förkroppsligade integritet, som om fysiskt kön vore oväsentligt. Och vi protesterar när en sådan uppfattning tvingas på barn, som om den inte vore en djärv hypotes utan en bevisad sanning, som tvingas på minderåriga som en tung börda att bestämma själv, något som de inte är förberedda för. Det är märkligt: vårt samhälle som är så intensivt kroppsmedvetet tar i själva verket lätt på kroppen och vägrar uppfatta den som viktig för identiteten och antar att det enda jag som har betydelse är det som produceras av en subjektiv självuppfattning, som vi själva konstruerar till vår egen avbild.

När vi bekänner att Gud gjorde oss till sin avbild, hänvisar avbilden inte bara till själen. Den är dessutom på ett hemlighetsfullt sätt placerad i kroppen. För oss kristna hör kroppen till sitt väsen till personen. Vi tror på kroppens uppståndelse. Förvisso, "vi skall alla förvandlas".⁵ Hur våra kroppar kommer att bli i evigheten kan vi ännu inte föreställa oss. Men vi tror med stöd av Bibelns auktoritet, grundad i traditionen, att sinnets, själens och kroppens enhet skapats för att vara för alltid. I evigheten skall vi kännas igen som de vi är nu, men de konflikter som fortfarande hindrar den harmoniska utvecklingen av vårt sanna jag kommer att ha blivit lösta.

"Genom Guds nåd är jag vad jag är".⁶ Sankt Paulus hade att kämpa med sig själv för att kunna säga detta i tro. Så måste ofta också vi göra. Vi är medvetna om allt det vi *inte* är; vi fokuserar på gåvor som vi inte mottagit, på känslor eller bekräftelser som saknas i våra liv. Det gör oss nedstämda. Vi vill kompensera för dem. Ibland är detta förnuftigt. Ofta är det fåfängt. Vägen till självacceptans går genom engagemang i det som är verkligt. Vårt livs verklighet innefattar våra motsägelser och sår. Bibeln och helgonens liv visar att våra sår kan, genom nåden, bli källor till helande för oss själva och för andra.

Guds avbild i den mänskliga naturen visar sig i komplementariteten mellan manligt och kvinnligt. Man och kvinna är skapade för varandra: budet att vara fruktsamma

⁵ 1 Kor 15:51.

⁶ 1 Kor 15:10.

beror på denna ömsesidighet, helgad i äktenskapets förening. I Skriften blir äktenskapet mellan man och hustru en avbild av Guds gemenskap med mänskligheten, som skall fullkomnas i Lammets bröllopsfest vid historiens slut.⁷ Detta innebär inte att en sådan förening är lätt eller smärtfri för oss. För några tycks den vara ett omöjligt val. Djupare sett, kan integrationen vara svår inom oss själva mellan maskulina och feminina kännetecken. Kyrkan erkänner detta. Hon önskar omfatta och trösta alla som erfar svårigheter.

Som era biskopar betonar vi detta: vi finns här för var och en, för att göra alla sällskap. Längtan efter kärlek och sökandet efter sexuell helhet berör människor intimt. På det området är vi sårbara. Tålamod behövs på vägen till helhet och glädje i varje steg framåt. Ett påtagligt språng görs, till exempel, i framsteget från promiskuitet till trohet, oberoende av om den trogna relationen helt motsvarar den objektiva ordningen i den äktenskapliga förening som är sakramentalt välsignad. Varje sökande efter integritet är värd respekt, och förtjänar uppmuntran. Tillväxten i visdom och dygd är organisk; den sker gradvist. Samtidigt måste tillväxten, för att bli fruktsam, fortskrida mot ett mål. Vårt uppdrag och vår uppgift som biskopar är att peka på den fridfulla och livgivande väg som är Kristi budord. Den är smal i början men blir bredare ju mer vi fortskrider. Vi skulle svika er om vi erbjöd mindre; vi vigdes inte för att förkunna våra egna små funderingar.

I kyrkans gästfria gemenskap finns rum för alla. Kyrkan är, säger en gammal text, "Guds barmhärtighet som stiger ned över mänskligheten".⁸ Denna barmhärtighet utesluter ingen. Men den sätter upp ett högt ideal. Idealet konkretiseras i buden, som hjälper oss att växa ur alltför trånga föreställningar om oss själva. Vi kallas att bli *nya* kvinnor och män. I oss alla finns inslag av kaos som behöver ordnas. Sakramental kommunion förutsätter ett koherent levtt samtycke till de förbundsvillkor som beseglas i Kristi blod. Det kan hända att omständigheterna gör det omöjligt för en katolik att – för en tid – ta emot sakramenten. Han eller hon upphör inte fördenskull att vara en medlem av kyrkan. Erfarenheten av en intern exil som tas emot i tro kan leda till en

⁷ Upp 19:6.

⁸ Från den syriska midrashen *Skatternas grotta* (300-talet).

djupare känsla av tillhörighet. Så sker ofta med landsflyktiga i den heliga Skrift. Var och en av oss har att företa en exodus-resa, men vi vandrar inte ensamma.

I provningstider omger oss tecknet på Guds första förbund. Det kallar oss att söka meningen med vår existens, inte i ljuset av regnbågens fragment, utan i det fulla, storartade spektrum som är den gudomliga källan, som är av Gud och kallar oss att bli lika Gud. Som Kristi lärjungar, vilka *är* Guds avbild,⁹ kan vi inte reducera regnbågens tecken till något mindre än det livgivande fördraget mellan Skaparen och skapelsen. Gud har givit oss "stora och dyrbara löften, för att [vi] tack vare dem skall bli delaktiga av gudomlig natur".¹⁰ Guds bild präglad i vår existens manar fram helgelse i Kristus. Varje redogörelse för den mänskliga längtan som sätter ribban lägre än detta är otillräcklig från kristen synpunkt sett.

Nu är föreställningarna om vad det är att vara en mänsklig, och därför sexuell, varelse stadda i omvandling. Det som idag tas för givet kan avvisas imorgon. Den som satsar mycket på flyktiga teorier riskerar att ta allvarlig skada. Vi behöver djupa rötter. Låt oss därför försöka tillägna oss de grundläggande principerna i den kristna antropologin och samtidigt sträcka ut handen i vänskap, med respekt, till dem som känner sig främmande för dem. Vi är skyldiga Herren, oss själva och vår värld att redovisa vad vi tror på och varför vi tro att det är sant.

Många är förvirrade över den traditionella kristna läran om sexualiteten. Till dem erbjuder vi ett vänligt råd. För det första: försök bekanta dig med Kristi kallelse och löfte, försök lära känna honom bättre genom Skriften och i bönen, genom liturgin och studiet av kyrkans hela lära, inte bara av lösrykta stycken här och där. Delta i kyrkans *liv*. Horisonten av de frågor som du utgår från kommer att vidgas på det sättet, liksom också ditt sinne och hjärta. För det andra: besinna begränsningarna som en rent sekulär diskurs om sexualiteten har. Den behöver berikas. Vi behöver adekvata termer för att tala om dessa viktiga ting. Vi har ett värdefullt bidrag att komma med om vi återvinner sexualitetens sakramentala natur i Guds plan, den kristna kyskhetens skönhet,

⁹ Kol 1:15.

¹⁰ 2 Pet 1:4.

vänskapens glädje, som låter oss se att stor, befriande intimitet kan finnas också i icke-sexuella relationer.

Poängen med kyrkans lära är inte att inskränka kärleken utan att möjliggöra den. I slutet av sin prolog, upprepar *Katolska kyrkans katekes* (1992) ett stycke från *Romerska katekesen* (1566): "Hela målsättningen för lära och undervisning skall förankras i den kärlek som inte upphör. Ty visst kan man ge en framställning av det man skall tro, hoppas och göra; men framför allt måste man alltid låta vår Herres kärlek bli tydligt märkbar, så att var och en förstår att varje handling av fullkomlig kristen dygd inte har något annat ursprung än Kärleken och inte något annat mål än Kärleken".¹¹ Genom denna kärlek skapades världen, formades vår natur. Denna kärlek blev tydlig genom Kristi exempel, lära, frälsande lidande och död. Den styrks i hans ärorika uppståndelse, som vi skall fira med glädje under Påskens femtio dagar. Må vår katolska gemenskap, så mångfacetterad och färgrik, bära vittnesbörd om denna kärlek i sanningen.

+Czeslaw Kozon, København – *Praeses*

+Anders Cardinal Arborelius *OCD*, Stockholm

+Peter Bürcher, *Em.* Reykjavik

+Bernt Eidsvig *CanReg*, Oslo

+Berislav Grgić, Tromsø

P Marco Pasinato, *Ap.Adm.* Helsinki

+David Tencer *OFMCap*, Reykjavik

+Erik Varden *OCSO*, Trondheim

¹¹ *Katolska kyrkans katekes*, nr 25; jfr *Romerska katekesen*, Företal 10; jfr 1 Kor 13:8.